

Viite

Asia

Epävirallinen liikenneministereiden videokokous 28.9.2020

EU-puheenjohtajavaltio Saksa järjestää epävirallisen liikenneministereiden videokokouksen 28.9.2020. Kokouksessa Suomea edustaa liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka. Kyseessä on epävirallinen videokokous, jossa ei tehdä muodollisia päätöksiä.

Ministerit keskustelevat videokokouksessa Euroopan tavaraliikenteen pandemiasuunnitelman edellytyksistä. Suomi tukee EU:n yhteisiä toimia, joilla varmistetaan tavaraliikenteen sujuminen mahdollisissa tulevissa pandemiatilanteissa tai vastaavissa kriiseissä. On tärkeää turvata liikennesektorin toimivuus ja kuljetusten jatkuvuus pandemiatilanteessa. Suomi katsoo, että yhteisellä varautumissuunnitelmalla voidaan varmistaa eri toimenpiteiden turvallinen ja tehokas toteuttaminen unionin tasolla niiden toimien osalta, jotka toissijaisuusperiaatteen mukaisesti voidaan saavuttaa paremmin unionin tasolla yksittäisen jäsenvaltion sijasta. Suomi painottaa, että pandemiasuunnitelman tarkempien edellytysten määrittäminen vaatii syvempää keskustelua jäsenmaiden kesken.

Muut asiat -asiakohdassa komissio kertoo yhtenäistä eurooppalaista ilmatilaa koskevasta säädösehdotuksesta.

Asialista:

1. Liikenneministereiden keskustelu Euroopan tavaraliikenteen pandemiasuunnitelman edellytyksistä

s. 4

Liikenne- ja viestintäministeriö

PERUSMUISTIO

LVM2020-00327

PAO Syrjänen Veli-Matti(LVM)

10.09.2020

JULKINEN

Asia

Periaatekeskustelu Euroopan tavaraliikenteen pandemiasuunnitelman edellytyksistä

Kokous

Epävirallinen liikenneministerikokous 28.09.2020

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Epävirallinen liikenneministereiden videokokous 28.9.2020.

Ministereiden keskustelun aiheeksi on nimetty ”Benchmarks for a pandemic contingency plan for the European freight transport sector”.

Euroopan neuvoston puheenjohtajamaa Saksa esitteli 27.8.2020 neuvoston yhdistettyjen kuljetusten ja verkkojen työryhmälle ensimmäisen luonnoksen edellytyksistä ja sisällytettävistä asioista Euroopan tavaraliikenteen varautumissuunnitelmaan pandemioiden ja vastaavien kriisien varalle. Ensimmäisen pohjapaperiin annettujen jäsenmaiden kommenttien pohjalta puheenjohtaja julkaisi 11.9.2020 ensimmäisen päätelmäluonnoksen ja 17.9.2020 päivitetyn päätelmäluonnoksen tavaraliikenteen pandemiasuunnitelmaan sisällytettävistä asioista ja edellytyksistä.

Asiasta käydään julkinen periaatekeskustelu epävirallisessa liikenneministereiden videokokouksessa 28.9.2020. Epävirallisessa videokokouksessa ei tehdä päätöksiä.

Puheenjohtajamaa Saksa jatkaa keskustelun pohjalta valmistelutyötä neuvoston päätelmiksi tavaraliikenteen pandemiasuunnitelman edellytyksistä. Tavaraliikenteen pandemiasuunnitelman valmistelu ja täytäntöönpano ovat neuvoston päätelmien hyväksymisen jälkeen tarkoitus antaa tehtäväksi EU:n komissiolle.

Suomen kanta

Suomi pitää tarpeellisena tukea EU:n yhteisiä toimia tavaraliikenteen sujumisen varmistamiseksi mahdollisten seuraavien pandemioiden tai vastaavien kriisien varalle. Yhteisesti koordinoitun tavaraliikenteen pandemiavarautumisen ja samalla suunnitelman luominen koko Euroopan alueelle ja kaikille jäsenmaille on erittäin kannatettavaa. Yhteisellä suunnitelmalla voidaan turvata eri toimenpiteiden turvallinen ja tehokas toteuttaminen unionin tasolla niiden toimien osalta, jotka subsidiariteettiperiaatteen mukaisesti toiminnan laajuuden ja vaikutusten vuoksi voidaan saavuttaa paremmin unionin tasolla. Pandemiatilanteessa hallinnollinen joustavuus on tarpeen liikennesektorin toimivuuden ja kuljetusten jatkuvuuden turvaamiseksi.

On tärkeää, että Suomi on aktiivisesti mukana tavaraliikenteen pandemiasuunnitelman valmistelussa alusta lähtien ja muodostaa kannan käsitteillä olevaan asiaan. Mahdolliset ongelmakohdat tarkentunevat valmistelun edetessä. Suurimmat kysymykset valmistelun aikana ovat liittyneet eri viranomaisten toimivaltuuksien linjaamiseen sekä ei-sitovien suositusten/ poikkeusten ja tärkeimpien toimitusverkkojen ("essential supply network") määrittämiseen. Suomi painottaa, että pandemiasuunnitelman tarkempien edellytysten määrittäminen vaatii syvempää keskustelua jäsenmaiden kesken.

Pääasiallinen sisältö

Periaatekeskustelun taustalla olevassa päätelmäluonnoksessa on listattuna Euroopan tavaraliikenteen pandemiaan varautumisen edellytyksiä ja huomioonotettavia asioita, joita halutaan sisällyttää pandemiasuunnitelmaan.

Päätelmäluonnoksessa on muun muassa kuvattu COVID-19-pandemian vuoksi annettuja tavaraliikennettä koskevia suosituksia ja ohjeita, jotka komission tulee ottaa huomioon tulevassa pandemiasuunnitelmassa. Pandemiasuunnitelman tulee huomioida kaikki kuljetusmuodot niin maalla, merellä kuin ilmassa. Pandemiasuunnitelman tulisi ottaa myös huomioon EU:n pitkän aikavälin ilmastotavoitteet.

Päätelmäluonnoksessa ehdotetaan yleisten linjausten muodossa, että komissio ottaa tavaraliikenteen pandemiasuunnitelmaa laatiessaan huomioon erityisesti oleellisten toimitusverkkojen ja infrastruktuurin määrittelyssä, tavaraliikennealan toimintavarmuuden varmistamisessa sekä erilaisten poikkeusten koordinoinnissa.

Komissiota kehoitetaan esimerkiksi määrittämään välttämättömät maantie-, rautatie- ja vesiliikenteen toimitusverkot (kuten TEN-T; ydin- ja kattavat verkot) sekä lentoliikenteen kohdalla määrittämään olennainen toimitusinfrastruktuuri, tilanteesta riippuen joko kokoamalla tietoa tai digitalisaatiota edistämällä.

Komissiota kehoitetaan vahvistamaan tavaraliikennealan toimintaedellytyksiä muun muassa kutsumalla terveys- ja sisäministeriöiden hallinnonalat mukaan varmistamaan tavaroiden ja kuljetusalan henkilöstön vapaata liikkuvuutta rajat ylittävässä liikenteessä.

Komissiota kehoitetaan harkitsemaan EU-mekanismien perustamista, jossa koordinoidaan ja tarvittaessa määritetään pandemia- tai kriisitilanteissa sovellettavista erilaisista poikkeuksista.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Liikenneministereiden videokokouksen keskusteluun ei liity päätöksentekoa. Mahdolliset päätelmät hyväksytään myöhemmin kirjallisessa menettelyssä.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Videokokouksen keskustelua ei käsitellä Euroopan parlamentissa.

Kansallinen valmistelu

MINVA-paketti:
EU22-liikennejaosto; kirjallinen menettely 16.-17.9.2020
EU-ministerivaliokunta 23.9.2020

Eduskuntakäsittely

MINVA-paketti:
Suuri valiokunta 25.9.2020

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Keskusteluun ei liity päätöksentekoa eikä se siten vaikuta kansalliseen lainsäädäntöön eikä Ahvenanmaan asemaan.

Taloudelliset vaikutukset

Mikäli Euroopan tavaraliikenteellä ei ole yhteistä pandemian tai muiden vastaavien kriisien varautumissuunnitelmaa, niin tällaisten kriisien iskiessä negatiiviset taloudelliset vaikutukset niin jäsenmaille kuin yrityksille voivat kasvaa erittäin merkittäviksi. Kuljetusyrityksille ja elinkeinoelämälle koituu runsaasti ylimääräisiä kustannuksia tilanteissa, joissa kuljetuksille joudutaan etsimään uusia kiertoreittejä tai kuljetukset jumittuvat matkan varrelle epävarmuuden tai erilaisten käytäntöjen vuoksi. Osassa pandemiasuunnitelman vaatimuksista on myös jäsenmaille kustannuksia tuottavia kohtia, kuten maakohtaisten valmiusryhmien perustaminen ja tavaraliikenteen sujumiselle tarvittavan datan kerääminen, mutta ne lienevät varsin maltillisia.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

10247/20, 10606/20, 10606/1/20 REV 1

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Veli-Matti Syrjänen, LVM, veli-matti.syrjanen@lvm.fi p. +35829 534 2124
Elisa Vornanen, LVM, elisa.vornanen@lvm.fi p. +35829 534 2054

EUTORI-tunnus

Liitteet

Viite

LIITTEET

Asiasanat	liikenne, liikenne-, televiestintä- ja energianeuvosto, tavaraliikenne, pandemiat
Hoitaa	LVM, STM, TEM
Tiedoksi	ALR, EUE, LIIVI, MMM, OKM, PLM, SM, TULLI, UM, VM, VNK, VTV, YM
